ד א מיי' פ"ב מהלכות שבת הלכה ח סמג לאוין סה: ה ב מיי' פ"ז שם הלי זי:

תורה אור השלם

1 וַיָּצוּ מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיּُכְּלֵא הָעָם מֵהָבִיא:
שמות לו ו
2 וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַיָּם לְכָל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר:
שמות לו ז
3 וְתַעֲבֹרְתָּ שׁופָר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שופָר בְּכָל אַרְצְכֶם: ויקרא כה ט
4 וַיָּבֹאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׂים:
שמות לו ד
5 וַיֹּהוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: במדבר טו לב
6 אֲבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר הוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים עַל יְיָ בַּעֲדַת קֹרַח כִּי בְחֶטְאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ:
במדבר כז ג

הגהות הב"ח

(ה) גמ' דשנימא לה עבידתא לכמיס והמגלמה:

מוסף רש"י

ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב. ולפי עניין לא תולדה דחייב מחייב תרתי טעמא (ב"ק ב:). הזורק ארבע אמות. בלה"ר ובלבן כמוהו כגון דגילה שמה (לעיל ז:). בזורק באויר. (שם). בזורק בארץ. (שם). מגלת סתרים. (עי' לעיל ו:). ואינו חייב אלא אחת. (שם). מניינא למה לי. ליתני אבות מלאכות חזורג והמורג כי למה לי לאמעטינן מגיינא הא מני לרו ומיל (שם, וכנר"ן לעיל סס, ועגב). חייב על כל אחת ואחת. וכא לחודיעינו סכוס חטיעות שאדם מייב בחיטורי שבת בהעלם אחד, ואמעטינן מ' חסר אחת כן ומו לא, שאם עשה מולדותיהן בעמהן אינו מביא על תולדה היכא דעבדא עם אבות דבור, ולולה מלא עבירה סיא (לעיל ו:) וכא לחודיענו שאם נתעלמו כל אבות שבת ממנו כמה חטאות מייב (לעיל עג:) וכמעמא בעלמא אמעטינן לידע כמה חטאות מייב על מילוי שבת אחת (לעיל סס.). אינו חייב על אחת מהן. אחת יש בהן שאינו מייב עליה מיהה ולא פירש אינו מיה (לעיל ו:).

מוסף תוספות

א. הוצאה. תוס' הרא"ש. ב. אתם לא תוציאו מרה"ר לרה"ר, ועוד דהא כתיב בבמה דוכתי שהביאו האנשים כמה דברים מרשותם למחנה לויה שהוא רשות הרבים. ריטב"א. ג. דהוצאה חידוש הוא. ריטב"א. ד. הילכך אם לא יאסור אותה הכתוב בפירוש אין לנו לאוסרה, ומש"ה בעי היכא כתיבא, ואחר שלמדנוה מן המקרא לומדין תורותיה מן המשכן שהרי המרגיא מטוי למעלה מעשרה והמעביר אנו למדים מן המשכן וכן המושיט והזורק לפטור במתני' לפטור הזורק ולחייב המושיט ודוקא בדיוטא אחת. תוס' רי"ל. ה. דפירוש שאינו צריך הוא שנכתב בספרים. תוס' הרא"ש. וכמו שלא ז"ל מתב דטעותא הוא. ריטב"א. ו. אף אתם אל תכניסו. תוס' הרא"ש. ז. דצריך להתרות אתולדה משום אב. תוס' לעיל עג:. ח. דהכי פירושו דהכי נמי קאמרינן דהואי בשבת אב שמגנה גולדות האחרות ומכילא שמעינן מינה נפקותא בזה בגי התראה. ריטב"א. ט. ולפי גירסא זו צריך לומר דבעי תרתי אבל חשיבא ולא הוי בשבת או איפכא הוי תולדה. תוס' כ"ק כ. י. דלעיל פריש תלמודא דכיון דהוצאה הידוש הוא לא מסתיין במאי דהוה בשבת עד דבתיבא בהדיא, ומעיקרא יהיב טעמא תלמודא לשאר אבות ותולדות והשתא יהיב טעמא להוצאה. ריטב"א.

צו: הזורק פרק אחד עשר שבת

הוצאה גופה היכא כתיבא. ומע"ג שהיתה[א] בשבת כדאמר[ב] הס הוילוו קרטים מעגלה כו'[ב] מכל מקום אי לאו דכתיב לא הוה מחייבי עלה לפי[ג] שמלאכה גרועה היא דלפי' לעיל (דף ג.)[ד]: **ומאי דבשבת קאי.** ר"ח ל"ג כל זה עד אשכחן הוצאה[ה] דהא אפילו בחול אקי נפקא ליה אפיר דהוצאה מלאכה הוא דהא דאמרינן קרייה מלאכה כדכתיב ואיש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש וכתיב ויכלא העם מהביא אלמא קרי להוצאה מלאכה וכן דריש בהדיא בירושלמי:

הכנסה מנלן סברא הוא כו'. ומ"ת מה צריך להאי סברא כיון דהוא בשבת כדאמר[ו] הס העלו קרטים לעגלה כו'[ז] דהא בשמוץ משמע גבי זריקה דאם היתה בשבת הוה אמי ליה אפיר ו"ל דבזריקה נמי איכא סברא מה לי ע"י הוצאה מה לי ע"י זריקה דאי לאו סברא לא הוה מחייבינן לה תולדה דהוצאה ואי לא הוה נמי בשבת לא הוה מחייבינן עלה מסברא לפי שמלאכה גרועה היא:

ולרבי אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב ואמאי קרי לה אב כו'. הוה מצי למימר דנפקא מינה לענין המלאה כדפי' בפ' בלל גדול (לעיל עג:)[ח] ואיכא למימר דהיינו דקמסיי הך דהוא בשבת אשיבא כו'.[ט] אית דגרסי הך דהוא בשבת אשיבא קרי לה אב וכך דלא הוה בשבת אשיבא לא קרי לה אב אי נמי הך דכתיבא קרי אב והאי דלא כתיבא קרי תולדה והא דתנן[י] הזורק ד' אמות בכותל למעלה מי' טפחים כזורק באויר למטה מי' טפחים בזורק בארץ והזורק בארץ ד' אמות חייב זרק ד' אמות ברה"ר מנלן דמיחייב אמר ר' יאשיה שכן אורגי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה אורגין מחטין למה להו אלא שכן תופרי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי במחטין דילמא בתוך ארבע הוו יתבי אלא אמר רב חסדא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר ביריעה והלא אוגדו בידו בניסכא בתרא והא במקום פטור קאזלא אלא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר

גמ' מכדי זריקה תולדה דהוצאה. על כרחיך תולדה היא דלא נמנית בשבת מלאכות ותולדה דהוצאה היא שאין לך לתתה תולדת אב אחר דמנין תולדה היא המנויה בשבת מלאכות: **מתנה לויה ר"ש היא.** שהיו הכל מצוין אצל משה רבינו: **מרב"י דידכו.** מתלמידיכם: **דשנימא ליה עבידתיה.** שהיה הנדבה כדי להשלים: **סברא היא.** להיות הכנסה תולדת הוצאה שהיא מענין לה כשאר תולדות שהיא מענין מלאכות: **מכדי אהאי מיחייב ואהאי מיחייב.** כדתנן (לעיל פ"ל כ.) פשט הנעי ידו לפנים: **נפקא מינה.** לכל אבות מלאכות: **שפי לגוה.** אלא דמיין ושפי תולדות דשפי אבות: **ונר"ל כו'.** בשבת כריתות בפרק אמרו לו: **והא דתנן.** בפילקין: **בכוזא.** כלמוקי להס[ט] בדבילה שמינה ונדבקת: **כזורק בלוור.** ופטור אלא אם כרשות הרבים דאין לה"ר למעלה מעשרה ובהה"י נמי אלא אם אמינו מקום מעוים שיהא רחבו ד' שהרי הכותל אינה בפנים: **כזורק בארץ.** דאויר לה"ר הוא וחייב וכיון דאויר לה"ר הוא ונם בכל דהו מיחייב ורשותא לנפשיה אלא הוי לא כרמלית ולא מקום פטור הוא ל' ובפנים נמ ולא אם בראשו שיהא מקום מעוים: **תופרי יריעות.** מעשה רוקם: **גבי דדי.** בתוך אמה אחת ואין לריכין לזרוק אלא להושיט: **מטו אהדדי במחטין.** כשמותחין את המוט מכין זה את זה במחט: **בוכיאר.** כלי שקנה של ערב נתון בו שזורקין בין שני דופני היריעה: **ואלא אגדו בידו.** מוט של ערב הוא אוחז והקנה נכרך בחוט ואינו נשמט ממנו: **בניסכא בתרא.** בחוט האחרון של קנה שהקנה נשמט מהמוט והבוכיאר נופל: **ניסכא.** זריקה אחרונה של מוט. לשון המיסך: **והא במקום פטור אזלא.** בין דופני היריעה ואין זה רשות הרבים אלא מקום פטור דאין רחב ד': **לשוליהן.** אורגי יריעה אחת ויש לו לזה שנים: ה"ג **ודילמא שולייהן גבייהו הוו יתבין:** מטו אהדדי בחפץ. אי בגייהו הוו יתבי מגיעין ידו של זה בשל זה בשפת היריעה כשמותחין חוט הערב: **בחפץ.** כמו חפץ תלוקן (יומא ל' עז:): **שלחופי הוו משלחפי.** לעולם גבי הדדי הוו יתבי אלא שאין מכוונים אלא זה נמשך לפנים וזה לאחור: **ואין עושה ממלאכת חבירו.** שכולם מוכנים בכלי אומנותם ולא הוצרכו לישאול: **מעביר ד' אמות הוה.** לא תלגן ולא עיממן אלא העבירן ד' אמות לכך נהרג: **מעמר.** תלושין ומפוזרין היו ועמדן כדאמרן (לעיל ד' עג:) הא' מאן דכניף מלאה מייב משום מעמר: **מגילת סתרים.** שהסתירוה לפי שאין כותבין הלכות: **ואינו חייב על אחת מהן.** על כרחיך לענין שוגג קאמר ולהטאת דבמזיד תרי קטלי לא מקטלי ולהכי פריך והא אמן תנן כו': **ואינו חייב על אחת מהן.** מיתה. יש בהן אחת שאינו נהרג עליה ולא פירש איזו היא ולשמא לרב יהודה אין זו העבירה שהרי נהרג מקושש עליה ולמתניתא אין תולש בשאומו שאינו אלא

גמ' מכדי זריקה תולדה דהוצאה היא[א] הוצאה[ב] גופה היכא כתיבא א"ר יוחנן דאמר קרא [1]ויצו משה ויעבירו קול במחנה משה היכן הוה יתיב במחנה לויה ומחנה לויה רה"ר הואי וקאמר להו לישראל לא תפיקו ותיתו מרה"ר דידכו לרה"ר וממאי דבשבת קאי דילמא בחול קאי ומשום דשלימא לה[ג] מלאכה כדכתיב [2]והמלאכה היתה דים וגו' גמר העברה העברה מיוה"כ כתיב הכא ויעבירו קול במחנה וכתיב התם [3]והעברת שופר תרועה מה להלן ביום אסור אף כאן ביום אסור אשכחן הוצאה הכנסה מנלן סברא היא מכדי מרשות לרשות הוא מה לי אפוקי ומה לי עיולי מיהו הוצאה אב הכנסה תולדה ומכדי אהא מיחייב ואהא מיחייב אמאי קרי לה האי אב ואמאי קרי לה האי תולדה [4]נפקא מינה דאי עביד שתי אבות בהדי הדדי אי נמי שתי תולדות בהדי הדדי מיחייב תרתי ואי עביד אב ותולדה דידיה לא מיחייב אלא חדא[ד] ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב אמאי קרו לה אב ואמאי קרו לה תולדה הך דהואי במשכן חשיבא קרי לה אב הך דלא הואי במשכן חשיבא לא קרי לה אב אי נמי הך דכתיבא קרי אב והאי דלא כתיבא קרי תולדה והא דתנן[ה] הזורק ד' אמות בכותל למעלה מי' מפחים כזורק באויר למטה מי' טפחים בזורק בארץ והזורק בארץ ד' אמות חייב זרק ד' אמות ברה"ר מנלן דמיחייב אמר ר' יאשיה שכן אורגי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה אורגין מחטין למה להו אלא שכן תופרי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי במחטין דילמא בתוך ארבע הוו יתבי אלא אמר רב חסדא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר ביריעה והלא אוגדו בידו בניסכא בתרא והא במקום פטור קאזלא אלא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר [6]לשואליהן ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי בחפת ודילמא שלחופי הוו משלחפי ותו מי שאילי מהדדי והתניא [7]לודא [8]איש איש ממלאכתו אשר המה עושים ממלאכתו הוא עושה ואינו עושה ממלאכת חבירו ותו מעביר ד' אמות ברה"ר מנלן דמחייב אלא כל ד' אמות ברה"ר גמרא גמירי לה: אמר רב יהודה אמר שמואל מקושש מעביר ארבע אמות ברה"ר הוה במתניתא תנא תולש הוה רב אחא ברבי יעקב אמר מעמר הוה למאי נפקא מינה לכדרב [9]דאמר רב מצאתי מגלת סתרים בי ר' חייא וכתוב ביה איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות ארבעים חסר אחת [10](ואם עשאן כולם בהעלם אחת) ואינו חייב אלא אחת אחת ותו לא והתנן [11]אבות מלאכות ארבעים חסר אחת והוינן בה מנייגא למה לי וא"ר יוחנן שאם עשאן כולם בהעלם א' חייב על כל אחת ואחת אימא אינו חייב על אחת מהם רב יהודה פשיטא ליה דהמעביר חייב ומתני' פשיטא ליה דתולש חייב ורב אחא בר יעקב פשיטא ליה דמעמר חייב מ"מ הא מיהת לא מספקא ומ"ם הא מיהת לא מספקא: ת"ר מקושש זה צלפחד וכן הוא אומר [5]ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש וגו' ולהלן הוא אומר [6]אבינו מת במדבר מה להלן צלפחד אף כאן צלפחד דברי ר' עקיבא אמר לו ר' יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם כדבריך התורה כיסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא

גמ' מכדי זריקה תולדה דהוצאה היא[א] גופה היכא כתיבא א"ר יוחנן דאמר קרא [1]ויצו משה ויעבירו קול במחנה משה היכן הוה יתיב במחנה לויה ומחנה לויה רה"ר הואי וקאמר להו לישראל לא תפיקו ותיתו מרה"ר דידכו לרה"ר וממאי דבשבת קאי דילמא בחול קאי ומשום דשלימא לה[ג] מלאכה כדכתיב [2]והמלאכה היתה דים וגו' גמר העברה העברה מיוה"כ כתיב הכא ויעבירו קול במחנה וכתיב התם [3]והעברת שופר תרועה מה להלן ביום אסור אף כאן ביום אסור אשכחן הוצאה הכנסה מנלן סברא היא מכדי מרשות לרשות הוא מה לי אפוקי ומה לי עיולי מיהו הוצאה אב הכנסה תולדה ומכדי אהא מיחייב ואהא מיחייב אמאי קרי לה האי אב ואמאי קרי לה האי תולדה [4]נפקא מינה דאי עביד שתי אבות בהדי הדדי אי נמי שתי תולדות בהדי הדדי מיחייב תרתי ואי עביד אב ותולדה דידיה לא מיחייב אלא חדא[ד] ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב אמאי קרו לה אב ואמאי קרו לה תולדה הך דהואי במשכן חשיבא קרי לה אב הך דלא הואי במשכן חשיבא לא קרי לה אב אי נמי הך דכתיבא קרי אב והאי דלא כתיבא קרי תולדה והא דתנן[ה] הזורק ד' אמות בכותל למעלה מי' מפחים כזורק באויר למטה מי' טפחים בזורק בארץ והזורק בארץ ד' אמות חייב זרק ד' אמות ברה"ר מנלן דמיחייב אמר ר' יאשיה שכן אורגי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה אורגין מחטין למה להו אלא שכן תופרי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי במחטין דילמא בתוך ארבע הוו יתבי אלא אמר רב חסדא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר ביריעה והלא אוגדו בידו בניסכא בתרא והא במקום פטור קאזלא אלא שכן אורגי יריעות זורקין בוכיאר [6]לשואליהן ודילמא גבי הדדי הוו יתבי מטו הדדי בחפת ודילמא שלחופי הוו משלחפי ותו מי שאילי מהדדי והתניא [7]לודא [8]איש איש ממלאכתו אשר המה עושים ממלאכתו הוא עושה ואינו עושה ממלאכת חבירו ותו מעביר ד' אמות ברה"ר מנלן דמחייב אלא כל ד' אמות ברה"ר גמרא גמירי לה: אמר רב יהודה אמר שמואל מקושש מעביר ארבע אמות ברה"ר הוה במתניתא תנא תולש הוה רב אחא ברבי יעקב אמר מעמר הוה למאי נפקא מינה לכדרב [9]דאמר רב מצאתי מגלת סתרים בי ר' חייא וכתוב ביה איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות ארבעים חסר אחת [10](ואם עשאן כולם בהעלם אחת) ואינו חייב אלא אחת אחת ותו לא והתנן [11]אבות מלאכות ארבעים חסר אחת והוינן בה מנייגא למה לי וא"ר יוחנן שאם עשאן כולם בהעלם א' חייב על כל אחת ואחת אימא אינו חייב על אחת מהם רב יהודה פשיטא ליה דהמעביר חייב ומתני' פשיטא ליה דתולש חייב ורב אחא בר יעקב פשיטא ליה דמעמר חייב מ"מ הא מיהת לא מספקא ומ"ם הא מיהת לא מספקא: ת"ר מקושש זה צלפחד וכן הוא אומר [5]ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש וגו' ולהלן הוא אומר [6]אבינו מת במדבר מה להלן צלפחד אף כאן צלפחד דברי ר' עקיבא אמר לו ר' יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם כדבריך התורה כיסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא

רב נסים גאון

פרק אחד עשר הזורק
ולר' אליעזר דמחייב על תולדה במקום אב. קול [מאמר] ר' אליעזר במסכת כריתות [דף סז] וכבר פירשנו בדבריו בפרק כלל גדול. ועיקרן בתורת כהנים בפרשת כהן משיח בסדר ויקרא.

רבינו חננאל

אמרינן זריקה תולדה דהוצאה היא. והוצאה גופה מיתי לה ר' יוחנן דהיא מלאכה מיהא ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר וגו', משה הוה יתיב [בנ]מחנה לויה. מחנה לויה רה"ר היא וקאמר להו משה לישראל לא תפיקו מבתיכון דהוא רה"י ותיתו לרה"ר. והאי דגרסינן בתרה וממאי דבשבת הוה קאי וגמיר העברה העברה. שמיע לן מרבוותא דליתא מעיקרא דשמעתא וגרסני דלאו בקאיק אינון קשיא להון וטפלה הדין בגיסא. וסוגיא משה רבינו בחול הוה קאי במחנה לויה דהוא רה"ר, וקאמר לישראל לא תיתו מידי דשלים ליה צורכיה כדכתיב מרבים העם להביא מדי העבודה וגו', ומש"ה ויצו משה ויעבירו קול במחנה גו'. וכתיב והמלאכה היתה דים לכל. ומנלן דהוצאה מרשות לרשות מלאכה היא, דדייקינן לא אמרה תורה איש ואשה אל יביאו עוד לתרומת הקודש, אלא אל יעשו עוד מלאכה קאמרה תורה, ולא הוו עבדי מידי אחרינא אלא מפקי ומייתי, ש"מ דהבאה קרי לה מלאכה. וכיון דאמר להו אל יעשו עוד מלאכה קיבלו, כדכתיב ויכלא העם מהביא. וכיון דהבאה מבתיהון ליתן לגזברים במחנה לויה בחול איקראי מלאכה וקיימא לן דכל מלאכה אסורה בשבת, איבריה לה מלתא דהוצאה. **והכנסה** נמי מלאכה היא, כשם שנמנינו העם מלהוציא ולהביא וליתן לגזברין, כך נמנינו הגזברין מלקבל מהן ולהכניס ללשכה. ופפורש נמי בירושלמי ביציאות השבת שההוצאה קרויה מלאכה. ולר' אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב, והעושה אב ותולדה דידיה מיחייב תרתי כאשר הוא מפורש בכריתות, וכיון דאהוצאה ואהכנסה מחייב ואדריקה מחייב אמאי קרי להאי אב ולהאי תולדה. ופשוטה היא וכבר פירשנוה למעלה. ואמרינן אשכחן הוצאה דזריקה נמי מרשות לרשות דחייב, דזורק ד' אמות ברה"ר מנלן דחייב. א"ר יאשיה שכן אורגי יריעות זורקין מחטיהן זה לזה, משום דברה"ר היתה מלאכת המשכן נעשית. ואקשינן אורגין מחטין למה להו. ותרצינן שכן תופרי יריעות זורקין מחטין. ואקשינן תוב ומנלן

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ואלא הא גמיר גזירה שוה. וא"כ לא כסתו התורה דהוה ליה כמפורש. ומשני רבי יהודה בן בתירא לא גמרה ואין אדם דן ג"ש מעצמו [פסחים סו.]: **ואלא.** לרבי יהודה: **מהיכן הוה.** בא"ח מטא מת דכתיב כי בחטאו אמת[ח]: **מועיפילו.** ויעפילו לעלות וגו' אלא הרשיע כ"כ כחילול שבת: **שפנה מלרעהו.** קדם ונתרפא: **והנה ידו מלורעת.** היינו לוקה בגופו: **ויוליאה והנה ידו.** אחר היליאה מלורעת כשלג ונמלה כתיב מחיקו והנה שבה: **גם כאוך גם.** לאחר שחזר ועשה מטה בלעג ולא כשהוא תנין דלא כתיב וילבע תנין אחרן: **ולא יעפיל זורק ממושיט.** שהיה בעבודת הלויים למעלה מעשרה מרגלות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים בחמלע וסיפא דקתני הזורק פטור והמושיט חייב דברי הכל היא: **לו דילמא למעלה מי' פליגי.** ומשום הכי פליגי ופטרי רבנן דאין כאן אויר רה"ר וזורק ממושיט לא יעפיל וכדי עקיבא יליף וסיפא רבנן קאמרי לה: **ועובר גרסינן.** מרש"י לרה"ר ועובר **ברשות הרבים עצמה.** ולא גרסינן בריש הזורק: **והא אמר ר' אלעזר.** בהמלגיע וליף ממשא בני קהת דאמרו: **אלא לאו בזורק.** מייני מתניתא כי מתניתין וקתני בברייתא עצמה ובהא הוא דמחייב ר' עקיבא משום דנקלטה בחוירו של רה"ר: **למעלה מעשרה.** דליף זורק ממושיט: **ופליגא דרב אלקיה.** הא דר' אלעזר: **תוך שנשה דבני הכל חייב.** ולא"ג דלא גמ מודו דכמותא דמי: **פטור. דלא יליפינן זורק ממושיט: כאלו למחלוקת.** ונקלוטה כמה שהונחה: **משום שבות.** שזרק מרשותו לרשות חבירו ולאו משום הפסק רה"ר דהוא הדין נמי אם היה אלו עד שיערבו: **ואם היו.** שתיהן הרשויות שלו מותר לכתחילה: **אסור לזרוק מזה לזה.** ואפילו הן שלו דאי משלו לשל חבירו לא הוה ליה שרי שמואל: **לאו מי אוקימנא.** בעירובין: **דמדלי חד ומסתי חד.** דממון כך צריך לאמן ידו מגבוה לגמון או מגמון לגבוה טריך בה ולילמא לא זמיק אל הגג ונופל לרה"ר ואתי לאתויי. ולהכי נקט ואתי לאתויי דאילו משום נפילת רה"ר ליכא חיוב מטאת דממעטק הוא אלא הוצאה דלא אתיוון לזרוק לרה"ר: **אלבוד דמי.** דרשות שאינו גבוה ג' בעל אלא הא"ר: **אמר ליה.** סברא היא: **לפי שאי אפשר.** להחליק רה"ר מגבשושיות כאילו נלקטו במלקט ולהיטני פלייג"ל בגע"ז והן בשני גווני כלים של עץ וכחול חד נעוץ בתוכו ובהן משום פני רוחב הקרקע ומחליקה הלכך גבשושיות נמי רה"ר: **אמר ליה.** אי מסברא אפילו ג' נמי: **המשלשל.** מתחיל לאורוג דופני הסוכה בערב כלפי מעלה ומשלשל ובא כלפי מטה: **משלשל.** מוריד: **אם גבוהה מן הארץ ג' טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה.** דלמרינן לבוד כמי שנכפף עליהן ונשלמו עד למטה הכא לאו טעמא דמילקט הוא. נראה לי דהכי גרסינן מאי איכא למימר: **הפס משום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה.** ובפחות משלשה ליכא בקיעת גדיים: **פינה למטה למעלה מאי איכא למימר.** למעלה היכא דלמרינן לבוד למעלה בכמה דוכתין כגון מקיפין ג' חבלים דעירובין (דף מז:) וכגון שהרחיק את הסיכוך מן הדפנות ג' טפחים פסולה (סוכה דף יח.): **למאן דמני.** מתוך שהוא חוזק ומלא הבלא: **וקא קשיא ליה.** הכא דלגמריה רבינה: דכריס

גזירה שוה לא גמיר. ומה תאמר וליגמר מר' עקיבא שהוא קבלה מרבו ואור"ת שהיה להם נקבלה מגין ג"ש שבכל התורה וזו היתה יתירה על המשנה[ט] לפיכך לא קיבלה: למימרא

ואלא הא גמר גזירה שוה[ו] ג"ש לא גמר אלא מהיכא הוה[ז] מועיפילו הוה כיוצא בדבר אתה אומר[ח] ויחר אף ה' בם וילך מלמד שאף אהרן נצטרע דברי רבי עקיבא אמר לו רבי יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם כדבריך התורה כסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא הכתיב בם ההוא בנויפה בעלמא תניא כמאן דאמר אף אהרן נצטרע דכתיב[י] ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת תנא שפנה מצרעתו אמר ריש לקיש[כ] החחושד בכשרים לוקה בגופו דכתיב[יא] והן לא יאמינו לי וגו' וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין הן מאמינים דכתיב[יב] ויאמן העם בני מאמינים[יג] והאמין בי"י אתה אין סופך להאמין שנאמר[יד] יען לא האמנתם בי וגו' ממאי דלקה דכתיב[טו] ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך וגו': אמר רבא ואיתימא רבי יוסי בר' חנינא מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות דאילו במדת פורענות כתיב[טז] ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו מחיקו הוא דשבה כבשרו[יח] ויבלע מטה אהרן את מטותם א"ר אלעזר[יט] נס בתוך נס: מרה"י לרה"ר כו': [ז]בעי רבה למטה מעשרה פליגי ובהא פליגי דמ"ם אמרינן[כא] קלוטה כמה שהונחה ומר סבר לא אמרינן קלוטה כמה שהונחה אבל למעלה מעשרה דברי הכל פטור ולא יליפינן זורק ממושיט או דילמא למעלה מעשרה פליגי ובהא פליגי דמר סבר יליפינן זורק ממושיט ומר סבר לא יליפינן זורק ממושיט אבל למטה מי' דברי הכל חייב מאי טעמא קלוטה כמה שהונחה דמיא אמר רב יוסף הא מילתא איבעיא ליה לרב חסדא ופשטה ניהליה רב המנונא מהא מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים עצמה ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרים מדקאמר ברשות הרבים עצמה פשיטא למטה מעשרה פליגי ובמאי אילימא במעביר[כב] למטה מעשרה הוא דמחייב למעלה מי' לא מחייב[כג] והאמר ר'[כד] אלעזר המוציא משוי למעלה מעשרה חייב שכן משא בני קהת אלא לאו בזורק ולמטה מעשרה הוא דמחייב למעלה מעשרה לא מחייב ש"מ בקלוטה כמה שהונחה פליגי ש"מ ופליגא דר' אלעזר דאמר ר"א מחייב היה ר' עקיבא אפילו למעלה מי' והאי דקתני רה"ר עצמה להודיעך כחן דרבנן ופליגא דרב חלקיה בר טובי דאמר רב חלקיה בר טובי אתוך שלשה דברי הכל חייב למעלה מעשרה דברי הכל פטור מג' ועד י' באנו למחלוקת ר' עקיבא ורבנן תניא נמי הכי בתוך ג' דברי הכל חייב למעלה מי' אינו אלא משום [ב]שבות ואם היו רשויות שלו מותר מג' ועד עשרה ר"ע מחייב [ג]וחכמים פוטרין אמר מר אם היו רשויות שלו מותר לימא תהוי תיובתיה דרב דאיתמר[כה] שני בתים בשני צדי רה"ר רבה בר רב הונא אמר רב [ד]אסור לזרוק מזה לזה ושמואל אמר מותר לזרוק מזה לזה ולאו[כו] מי אוקימנא לההיא[ה]כגון דמידלי חד ומתתי חד דזימנין נפל ואתי לאתויי אמר ליה רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא מנא הא מילתא דאמור רבנן כל פחות מג'[כז] כלבוד דמי אמר ליה לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים שתילקט במלקט וברהיטני אי הכי ג' נמי ותו הא דתנן[כח] המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם הן גבוהין מן הארץ שלשה טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה[כט] התם היינו טעמא משום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה תינה למטה למעלה מאי איכא למימר אלא כל פחות משלשה כלבוד דמי הלכתא גמירי לה[ל] ת"ר מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע רבי מחייב [לא]וחכמים פוטרין רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא חייב רבי אלא ברה"י מקורה דאמרינן ביתא כמאן דמליא דמי אבל שאינו מקורה לא אמר רב[לב] חנא אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אחת משום הוצאה ואחת משום הכנסה יתיב רב חנא וקא קשיא ליה למימרא

[ו] א ב ג מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה טז סמג לאוין סה:
[ז] ד ה מיי' פט"ו שם הל' ח סמג שם טוש"ע א"ח סי' שנג סעיף ח:
[ח] ו מיי' פי"ג שם הלכה טז:

תורה אור השלם

1 וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלוֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית יְיָ וּמֹשֶׁה לֹא מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה:
במדבר יד מד
2 וַיִּחַר אַף יְיָ בָּם וַיֵּלֶךְ:
במדבר יב ט
3 וְהִנֵּעֲנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת:
במדבר יב י
4 וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא נְרְאָה אֵלֶיךָ יְיָ:
שמות ד א
5 וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד יְיָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ:
שמות ד לא
6 וַיֹּאמֶן בַּיְיָ וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה:
בראשית טו ו
7 וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וְאַל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תְבִיאוּ אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם:
במדבר כ יב
8 וַיֹּאמֶר יְיָ לוֹ עוֹד הָבֵא נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג:
שמות ד ו
9 וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ אֶל חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשָׂרוֹ:
שמות ד ז
10 וְיַשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה אַהֲרֹן אֶת מַטֹּתָם:
שמות ז יב

לעזי רש"י

פלייג"א. מקצועה.

מוסף תוספות

א. שלו. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל (המשך)

הכל חייב, למעלה מי' דברי הכל פטור מחטאת ואינו אסור אלא משום שבות, מג' ועד י' ר"ע מחייב וחכמים פוטרין ותניא נמי הכי, פליגא אתרוייהו, אדר' אליעזר דסבר אפילו (למטה) [למעלה] מי' פליגי, הלרב המנונא דסבר למטה מי' פליגי בעשרה כולהו, הא אמר מג' ועד י' בלבד הוא דפליגי, ותניא כוותיה. וסוגיין דשמעתין אסור לזורוק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע בתוך ג' לדברי הכל ואם זרק חייב חטאת. ואע"ג דאמר רבא לקמן (דף ק) בתוך ג' לרבנן צריך הנחה ע"ג משהו, ובהמוציא יין (דף פ) אוקמינן בזורק, מכלל שאם לא נח אפילו ע"ג משהו לא מחייבי רבנן. הא [ב]דרב חלקיה בר טובי עדיפא דתניא כוותיה בהדיא. מג' ועד י' פטור אבל אסור כרבנן. **למעלה** מעשרה, אם אין אותן ב' רשויות שלו אסור לזורוק מזו לזו משום שבות, ואם הם ב' דיוטאות שלו זו

כנגד זו ורה"ר ביניהם (משנות) [בשנות] מותר לזורוק מזו לזו. ואם היתה דיוטא אחת למעלה ואחת למטה שהזורק צריך להעקים ולזורוק אסור משום גזירה, גזרינן לזורוק דלמא נפלה ברה"ר עצמה ואתי לעיולה מרה"ר לרה"י. ותרגומא נמי להא דרב דאמר ב' בתים שלו בשני צידי רה"ר אסור לזורוק זו לזו, דמידלי חד ומיתתי חד כדפרשינא. והלכתא כוותיה דרב ובלבד דלמעלה מעשרה נפלו. **ואפילקנא** כל פחות מג' שפחים כלבוד דמי, בין למעלה כגון הרחקת סכך מן הדפנות וכיוצא בה ובין למטה, היולכתא גמירי לה. ת"ר הזורק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע ר' מחייב וחכמים פוטרין. פי' כגון שזרק מרה"ר ונתכוון לנוח ברה"ר אחר ולא נתכוון כדי שינוח ברה"י וגם לא נח ברה"י, אלא [ה]עברה בלבד העביר ברה"י ונח ברה"ר שנתכוון כדי שינוח בו. ואין ממקום שזרק עד מקום שנח ד' אמות דכיון דאין ביניהם ד' אמות פטרי רבנן. ורבי סבר קלוטה באויר כמי שהונחה בקרקע דמו. רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא חייב רבי אלא בזמן שעברה ברה"י מקורה דסבר ביתה כמאן דמליא דמי וכאילו נחה ברה"י, ונמצא מכניס ומוציא מרשות לרשות. ואע"ג דלית תמן ד' אמות חייב. ומפרשא בגיטין בהזורק גט. אבל הזורק דרך רה"י שאינו מקורה לא מחייב ר' ולא אמר קלוטה כמי שהונחה. **אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אחת משום הכנסה ואחת משום הוצאה.**

מעשרה פליגי, פשיטא לן דמושיט למעלה מעשרה ברה"ר ונח ברה"ר חייב. וכן מושיט מרה"י לרה"ר (והיינו מעביר ד' אמות ברה"ר) וכמוציא משוי על כתיפו דמי, שהרי למעלה מעשרה הוא, וכן היה משא בני קהת ומלאכה היא. אלא מיהו מושיט מרה"י לרה"ר אע"פ שלא הגיע ברה"ר עד ד' אמות חייב כיון דנח ברה"ר, שהרי הוא מוציא מרשות לרשות. אבל המגביה חפץ ברה"ר והעבירו ברשות הרבים ולא הכניסו ולא הוציאו מרשות לרשות, אם העבירו ד' אמות חייב ואם לאו פטור. אלו כולן פשוטות הן. **ובעיא** דרבה נמי פשוטה היא, מדתניא מרה"י לרה"י ועובר ברה"ר עצמה, ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין. דדייקינן מדקתני ברשות הרבים עצמה פשיטא דלמטה מי' פליגי, ולא מיתוקמא במעביר כגון מוציא ומושיט, דהני אפילו למעלה מי' חייב. אלא לאו בזורק ולמטה מי' הוא דחייב ר"ע אבל למעלה מעשרה אפילו ר' עקיבא פוטר. והכא בהא קמיפלגי ר' עקיבא סבר אמרינן קלוטה באויר כמי שהונחה דמי, ורבנן סברי לא אמרינן קלוטה באויר כמה שהונחה דמי. ודר' אלעזר פליגא וסבירא ליה דרבנן פטרי אפילו למטה מי', ור' עקיבא מחייב אפילו למעלה מעשרה שפחים, והאי דקתני ברה"ר עצמה להודיעך כוחן דרבנן דהלכתא כוותיהו. **והא** דאמר רב חלקיה בר טובי תוך שלשה דברי

ט) עיין תוס' לעיל ד' פ' ד"ה והא ולהגן ד' ק' ד"ה אמתו מש"כ כזה.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ה. וגשל, © כל הזכויות שמורות

למימרא דמחייב רבי אתולדה במקום אב והתניא כו'. הקשה ה"ר פורת"ם מנא ליה דמחייב אתולדה במקום אב דילמא הא דמחייב שתים היינו כשנודע לו וחזר ונודע לו ונכפלונתא דר' יוחנן ורש לקיש [1] דמחייב אפילו בהוליא והוליא בהעלם אחת ואור"י דאם כן[א] לא היה רב יהודה משמיענו שום חידוש שחייב שתים[ב] ועל כרחך אתא לאשמעינן דרבי מחייב אתולדה במקום אב: **לא** ס"ד **דתניא** ר' יהודה מוסיף כו'. לפי מאי דקס"ד דטעמא דרבי יהודה משום דמחייב אתולדה במקום אב אמאי נקט טפי שובט ומדקדק איכא למימר דס"ד דרבנן נמי מחייב אתולדה במקום אב ולא פליגי אלא בשובט ומדקדק ואמרי דלאו היינו אתולדה אלא היינו ממש מיסך ואורג אי נמי לא מחייבי רבנן אתולדה במקום אב ולדברי רבי יהודה קאמרי[ג]:

מאי לאו דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי. אין הלשון מיושב דמשמע דלמסקנא לא קאי הכי וחז אינו דלמסקנא נמי דמפ' דר' יהודה חשיב להן לאבות מיירי נמי דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי דאי בדעבד אמאי לחודיה והאי לחודיה כדגרסינן בכמה ספרים בהא לא הוה פליגי רבנן עליה דמיפוק ליה דמשום תולדה הוו מחייבי[ד] ואומר ר"י דאין לומר דמיירי בכלל אורג. תוס' הרא"ש. ה. כלומר אפילו כי האי גוונא תוכל להעמיד פלוגתא דר' יהודה ורבנן ולא בשוגג אלא. תוס' הרא"ש. ו. דצריך להתרות על המלאכה בשביל האב. תוס' הרא"ש. ז. הני נמי אבות. תוס' הרא"ש. ח. הם עצמם. תוס' הרא"ש. ט. אבות. תוס' הרא"ש.

למימרא דמחייב רבי אתולדה במקום אב והתניא רבי אומר [ו]דברים הדברים [1]אלה הדברים אלו ל"ט מלאכות שנאמרו למשה בסיני אמר ליה רב יוסף מר אהא מתני לה וקשיא ליה דרבי אדרבי אנן אדרבי יהודה מתנינן ולא קשיא לן דתניא מרה"י לרשות הרבים ועבר ארבע אמות ברה"ר רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי יהודה שתים אחת משום הוצאה ואחת משום העברה דאי ס"ד חדא הוא דמחייב מכלל דרבנן פטרי לגמרי הא אפיק לה מרה"י לרה"ר ממאי דילמא לעולם אימא לך ר' יהודה חדא הוא דמחייב ורבנן פטרי לגמרי והיכי משכחת לה כגון דאמר עד דנפקא ליה לרה"ר תנוח ובהא קמיפלגי דר' יהודה סבר אמרינן קלוטה כמה שהונחה ואיתעבידא ליה מחשבתו ורבנן סברי לא אמרינן קלוטה כמה שהונחה ולא איתעבידא ליה מחשבתו אבל אתולדה במקום אב לא מחייב רבי יהודה לא ס"ד דתניא רבי יהודה [ב]מוסיף אף השובט והמדקדק [א]אמרו לו שובט הרי הוא בכלל מיסך מדקדק הרי הוא בכלל אורג מאי לאו דעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי וש"מ מחייב היה רבי יהודה אתולדה במקום אב [ג] ממאי דילמא לעולם דעבדה להא לחודה והא לחודה ורבי יהודה אתולדה במקום אב לא מחייב ובהא קמיפלגי דר' יהודה סבר הני אבות נינהו [ד]ורבנן סברי הני תולדות נינהו תדע דקתני רבי יהודה מוסיף אי אמרת בשלמא אבות מאי מוסיף מוסיף אבות אלא אי אמרת תולדות מאי מוסיף איתמר נמי רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו לא חייב רבי יהודה אלא אחת א"ל רבינא לרב אשי ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא דמחייב היה ר' יהודה שתים אי להכא קבעי לה להכא לא קבעי לה אי להכא קבעי לה להכא לא קבעי לה אמר ליה [ה]באומר כל מקום שתרצה תנוח: [ו]פשיטא נתכוון לזרוק שמנה וזרק ארבע הרי כתב שם משמעון [ז]נתכוון לזרוק ארבע וזרק שמנה מהו מי אמרינן הא אפיק ליה או דילמא היכא דבעי הא לא נח ולאו היינו דאמר ליה רבינא לרב אשי [ח]וא"ל באומר כל מקום שתרצה תנוח ודקאמרת הרי כתב שם משמעון מי דמי התם כמה דלא כתיב שם לא מכתיב ליה שמעון הכא כמה דלא זריק ארבע לא מיזדרקי ליה תמני: תנו רבנן [ט]הזורק מרשות הרבים לרה"ר ורשות היחיד באמצע ד' אמות חייב

פחות

דברים הדברים אלה הדברים. גבי שבת דכתיב בויקהל אלה הדברים אשר צוה וגו'[ט] דברים משמע תרין ל"ת מרבי חד הא תנא אלה בגימטריא תלתין ותשע אלו ל"ט כו' ומניינא למה לי על כרחך לדעת כמה חטאות אדם מתחייב בהעלם אחד על השבת ואי מחייב אתולדה במקום אב בהעלם אחד הוו להו טובא: **אמר ליה רב יוסף.** לרב חנא: **מר מתני לה.** להא דרב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אחת דרבי: **וקשיא ליה דרבי אדרבי.** רב יהודה אלא מהא אמרה אלא אדר' יהודה מתני לה ולא קשיא ליה דלא אשכחן בעלמא דפטר ר"י אתולדה במקום אב: **מרה"י לרה"ר ועבר ד' אמות ברה"ר.** קודם שתנוח דאיכא תרתי הוצאה וחזיקה אדבע אמות: ה"ג **ואחת משום העברה.** ורבנן פטרי אהעברה משום דלא קבירא להו קלוטה כמה שהונחה ומהוי כמי שהונחה משילתא בפתח וחזרה ונעקרה ומה לסוף ד' אבל מחייב הוא משום הוצאה: **ואיתעביד ליה מחשבתו.** שנחה בילתא מיד הלכך חייב משום הוצאה אבל משום העברה לא מחייב ואע"ג דמשיב ליה כמה שהונחה ונעקרה והונחה משום דהויא תולדה במקום אב: **אף השובט.** עם שאר אבות מלאכות הא דאמרן דלכך נמנו שאם עשאן בהעלם א' חייב על כל א' וא': **שובט.** מכרכר בכרכר: **ומדקדק.** לאחר שנתחת המוט של ערב מכה בכרכר בג' וג' מקומות. וי"מ מדקדק משוה המיגה כשיש ב' חוטין כרוכין זה עם זה ומובדלים מן השאר משוה אותן בכרכר לו בתחתו: **מאי לאו דעבדינהו לרוהו.** שובט ומדקדק בהדי שאר מלאכות דהא מוסיף קתני ומיסך ואורג נמנו עם אבות מלאכות ואלה תולדותיהם כדקתני שובט בכלל מיסך: **מאי מוסיף.** הרי לא נמנו אלא אבות: **ולמאי דסלק אדעתא דו.** נהי נמי דמיחייב אתולדה במקום אב הכא לאו מרתי איכא דאי להכא לסוף ד' בעי לה דתנוח הכא לא מיחייב אהעברה ד' אלא עבר מתחלת ד' (מר"ה והעביר) לסוף ד' ברה"ר אלא אהוצאה לחודיה הוא דמיחייב והוצאה אריכא הוא דעבד: **ואי להכא.** אלא היאיכא קבעי לה דתנוח הכא לסוף ד' לא בעי לה דתנוח ואיתא לזריקה ד' ולא מיחייב לה דבעינן עקירה מתחילת ד' ברה"ר והנהה לסוף ד' ברה"ר והכא עם יציאת הפתח הא לא נח והעביר לסוף ד' דמיחייב אתרוייהו ומיהו אהוצאה הוא דמתחייב דנתקיימה מחשבתו הכא נח ברה"ר: **באומר כל מקום שתרצה תנוח.** וכיון דלא איכפת ליה הויא ליה קיום מחשבה בתרוייהו: **הרי כתב שם משמעון.** דתנן לקמן בפ' הבונה (לקמן דף קג.) דחייב בג' אותיות ואף על פי שנתכוון למלאכה דגדולה: **ולא היינו דבעי מיניה כו' ואמר ליה נאותא כו'.** הא לא אמר הכי לא מיחייב אלא אם כן נחה במקום מחשבתו הכי נמי בתרוייהו מיפטר לא שנא נתכוון לזרוק שמונה וזרק ארבע לא שנא לזרוק וזרק שמונה פטור: ה"ג **ודקאמרת הרי כתב שם משמעון.** ומנתכוין לזרוק שמונה וזרק ד' דפשיטא ליה לחיובא קא מותיב מי דמי התם כל כמה דלא כתב שם לא מכתב שמעון הלכך כי כתב שם בכוונה כתביה והא עבד ליה מלאכה דיש שם אדם בג' אותיות אלו: **הכא כל כמה דלא זריק ד'.** שתנוח לסוף ד' לא מזדרק ליה תמניא בתמניא הלכך כי נח לסוף ד' לא נתקיימה מחשבתו ולא דמי לשם משמעון. לשון אחר ה"ג אמר מר הרי כתב שם משמעון מי דמי כו' והיא היא: **מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע ד"א חייב.** אם עבר ברה"ר ד"א ואפי' ע"י לירוף חייב:

פחות

מ א ב מיי' פ"ט מהל' שבת הלכה ז ויט:
י ג ד מיי' פי"ג שם הלכה כא:
יא ה מיי' שם הל' נח:

מוסף רש"י

השובט. משוה השתי בכרכר קשרון ריי"ל (לע"ל עה:). **והמדקדק.** כשמותח חוט הערב מכה בכרכר עליו במקומות ליישבו שלא יהא מתוח יותר מדי, שהמתיחה מעכבתו מהתחבר יפה עם הערב (שם).

מוסף תוספות

א. [דמיירי] בנודע וחזר ונודע. תוס' הרא"ש. ב. מחלתייהו דרב ושמואל ידענן לה כיון דאינהו אמרי דביתא כמאן דמלי דמי, מה לי לענין הנחה של הכנסה מה לי לענין עקירה של הוצאה, ופשיטא דאי נודע וחזר ונודע חייב שתים. תוס' הרא"ש. [ועי' מהרי"ק]. ג. לדידן לא מחייב אשום תולדה במקום אב ולדידך נמי דמחייבת בשובט ומיסך לית לך לחיובי דשובט היינו מיסך לגמרי וכן מדקדק בכלל אורג. תוס' הרא"ש. [עי' מהרי"ק]. ד. תרתי. תוס' הרא"ש. ה. כלומר אפילו כי האי גוונא תוכל להעמיד פלוגתא דר' יהודה ורבנן ולא בשוגג אלא. תוס' הרא"ש. ו. דצריך להתרות על המלאכה בשביל האב. תוס' הרא"ש. ז. הני נמי אבות. תוס' הרא"ש. ח. הם עצמם. תוס' הרא"ש. ט. אבות. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל

ודחי' לה להא הכי, והא הכנסה תולדה דהוצאה היא כדתנן בחשבון אבות מלאכות המוציא מרשות לרשות. ואע"ג דאוקימנא בתחילת מסכתא זו תנא כל עקירת חפץ ממקומו הוצאה קרי לה, מיהא חדא אב (מחדא) [וחדא] תולדה. וא"ת מחייב ר' שתים ונמצא מחייב אתולדה במקום אב דיחיה, והתניא ר' אומר דברים הדברים אלה הדברים ל"ט מלאכות שנאמרו לו למשה מסיני, וכל מאן דאית ליה חילוק מלאכות (ו)הללו הן אבות והשאר תולדות, ואוקימנא דאינו מחייב אתולדה במקום אב דיחיה אלא על האב, ועל אתולדה דיחיה לא מחייב אלא חדא. וא"ל רב יוסף לרב חסדא מר הא שמעתא דרב יהודה אמר שמואל אדר' מתני לה וקשיא ליה, (לא) רב יהודה אמר שמואל לא קתני לה אדר' כלל אלא אדר' יהודה מתני לה, דתניא הזורק מרה"י לרה"ר ועובר ד' אמות ברה"ר ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין. אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה ר' יהודה שתים אחת משום הוצאה מרשות לרשות ואחת משום מעביר ד' אמות ברה"ר. ודחינן מאי דלמא ר' יהודה חדא הוא מחייב כגון דאמ' עם דנפקא לרה"ר תינח, ובהא פליגי ר' יהודה סבר כיון

תורה אור השלם

ו וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לַעֲשֹׂת אֹתָם: שמות לה א

הגהות הב"ח

(א) גמרא אתולדה במקום אב (ממלי דילמא ומי ומכא קא מיפלגי) תפ"ש וי"ב ס"ל לעולם אימא לך רבי יהודה אתולדה במקום אב לא מחייב ובהא קא מיפלגי:

רבינו חננאל (המשך)

[דנפקא לרה"ר] קלטתה רה"ר כאילו נחה שם ונעשה מחשבתו ולפיכך חייב. ורבנן סברי לא אמרינן קלוטה כמו שהונחה וכיון שלא נעשת מחשבתו פטור לגמרי, דקיי"ל לענין שבת מלאכת מחשבת אסרה תורה, אבל אתולדה במקום אב אפילו ר' יהודה לא מחייב, ובהכי סלקא שמעתין. **ואע"ג** דטרח למפשט מהא דתניא ר' יהודה מוסיף אף השובט והמדקדק מכלל דהני תולדות נינהו, ור' יהודה מחייב אתולדה במקום אב, דחריא היא. ואסיקנא הני לר' יהודה אבות נינהו ומוסיף להו בהדי אבות. ואוקמוהא רבה ורב יוסף דלא הוה מחייב רבי יהודה אלא אחת. וא"ל רבינא לרבא למאי דסליק אדעתין מעיקרא דמחייב ר' יהודה שתים, אי האי זורק דעתו שתנוח עם יציאתה לרה"ר ואין דעתו להעבירה ד' אמות ברה"ר אע"ג דסבר קלוטה כמי שהונחה, בהעברה לא מחייב, דהא לא נחבוון להעבירה ד' אמות ברה"ר, דהא לא מחייב אלא על מחשבתו, כר' יוחנן דאמר המפנה חפצים מזדות לזדות ונמלך עליהן והוציאו לרה"ר פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך. ושני ליה רבא לרבינא באומר הריני זורק ובדעתי כל מקום שתנוח בו הוא רצוני, דכל היכא דנח אמרינן הרי נעשית מחשבתו. **פשיטא** נתכוון לזרוק שמונה אמות זורק ד' הרי כתב שם משמעון וחייב. ואקשינן מי דמי. התם כמה דלא כתב שם לא מיכתיב ליה שמעון וכאלו מתחלה כך היתה מחשבתו [ל]כתוב שם ואחריו עון והנה נעשית מחשבתו ולפיכך חייב, אבל זורק מי לא יכול לזרוק חי"ת בבת אחת כי לא נייח ביניהן כלל, ונדחת. נתכוון לזרוק ד' אמות וזרק ח' חייב, אם אמר כל מקום שתרצה תנוח. וכבר פרשנוה בבבא קמא בפרק כיצד הרגל בסופו, דקתני התם בפירושא אם אמר כל מקום שתרצה תנוח אין, ואי לא לא מחייב. ת"ר [הזורק] מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע ד' אמות חייב,

ה) לעיל ע. עד. מיכלא פר' ויקהל. ו) לעיל עה:. ז) נ"ק כו:]. ד) [שם]. ט) [שמות לה]. ו) [לעיל עה:].

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מסורת הש"ס

ג) לעיל ה., ב) [לקמן נמ.], ג) [ז"ל הערוך בע' לטבא פי' לטבי הם המקברות שמטמין למעלה בעצוק סביב כפיה עטינה], ד) [לף נמ.], ה) [ע"ב], ו) ל"ל אמת.

הגהות הב"ח

(א) גמ' מלעולות ולא אמרינן:

גליון הש"ס

גמ' עגלות תחתיהן וביניהן, עי' עירובין ו ע"א תוד"ה כילד מעברין:

רבינו חננאל

פחות מד' אמות פטור. פי' אם יש במקום שזרק עד שנח בב' הצדדין שהן הה"ר ד' אמות חייב. כגון שיש רה"ר בצד זה ב' אמות ובצד אחר ב' אמות אחרות רה"ר, שנמצא מעביר ד' אמות ברה"ר. וקמ"ל רשויות מצטרפות אע"ג דרה"ר חולק בין ב' רשויות הרבים ולא אמרינן קלוטה כמי שהוגהה, כלומר קלטתן רה"ר טרם תגיה ד' אמות, אלא כיון שבודיקה אחת הלך החפץ ד' אמות ברה"ר אע"פ שהן אמות מקוטעות ואינן ארבעתן רצופות ביחד חייב. א"ל) משמיה דרב המעביר ד' אמות ברה"ר מקורה פטור דהא כל מלאכת דשבת מן המשכן גמרינן להו, ולמה הוא פטור לפי שאינו דומה לדיגלי מדבר. ואקשינן אינו הא עגלות שהיו טוענות קרשי המשכן מקורות היו בזמן שהקרשים עליהן, ואמר רב משמיה דרבי חייא עגלות תחתיהן וביניהן וצידיהן הה"ר הן. ופרקינן כי אמר רב לפי שאינן דומה לדיגלי מדבר בדרא קמא, פי' בזמן שלא הניח על העגלות קרשים אלא התחתונים בלבד שאינה מקורה כולה, אבל כשניחו עליהן שניים ושלישים ותהא כולה מקורה לא אמר רב. ואקשינן מכדי אורך העגלה כמה היא ה' אמות, רוחב כל קרש אמה וחצי, כמה קרשים טוען בעגלה שלש שאינה מחזקת יתר כי ארכה ה' אמות, ורחב ג' קרשים כל קרש אמה וחצי ארבע אמות וחצי, נמצאת חצי אמה עודפת העגלה על הקרשים והן ג' טפחים, כי שדית בין קרש לקרש זה הערדף כלבוד דמי ואפילו בדרא תתא העגלה כולה מקורה היא. ודחי רב מי סברת קרשים ברחבם היה מטעינם על הגגלה, אחורן הוה מנח להן. ואקשינן תוב סוף סוף עובי כל קרש אמה היא כשמסדרן על העגלה נותן ד' קרשים על העגלה, נמצאת עודף בעגלה אמה שהיא ו' טפחים, כשתחלקם בין הקרשים יבא ביניהם פחות מג' טפחים שהרי בין ד' קרשים רוצה לחלקם, וקיי"ל כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי, ומכל פנים העגלה אפילו בדרא תתא מקורה היא. **הניחא** למ"ד כדבינן למימר לקמן קרשים מלמטה עובין אמה מלמעלה כלין והולכין עד כאצבע, פי' הוה הגגר משופע ואוכל בקרש רעולה עד שנמצאת ראש הקרש עוביה אצבע, ותחתיה הקרש עוביה אמה, משכחת לה דמשלבי קרשים מלמטה זו עם זו ומתרפקין ועולין עד שנמצא למעלה ביניהם קרוב לאמה, וכיון שיש בין ב' הקרשים אמה ודאי אינן מקורות. אלא למ"ד כשם שמלמטה עובין אמה כך מלמעלה עובין אמה, היכי משכחת לה עגלה שאינה מקורה. ופריק רב כהנא דמצא עגלה שאינה מקורה בזמן שאין על העגלה קרשים אלא אטבי בלבד. פירוש עגלה זו עשויה ב' קורות ארוכות וב' קצרות בראשיהן

ו) [כ"כ שמואל כי יהודה אמר ר' אבא אמר ר' יוסי].

פחות מארבע פטור. דמשום הוצאה לא מיחייב דלא אמרינן קלוטה כמה שהוגהה: **רשויות.** השוות: **מצטרפות.** רשות הרבים זו עם רשות הרבים זו ודלא כר' יוסי דאמר בפרק המוליא יין (לעיל פ.) אף בהעלם אחד לרשות אחד חייב לשתי רשויות פטור ועוד קא משמע לן דלא אמרינן קלוטה כמה שהוגהה: **מקורה.** מכוסה: **והא עגלות.** דמשכן: **דמקורות הוו.** בקרשים הסדורין עליהן רחבן לאורך העגלה ואורכן לרחבן על רחב דפנותיה וקא סלקא דעתך על פני כל אורך העגלות היו מסודרות: **וציניהן.** בין עגלה לעגלה שבגלה ואף על פי שראשי הקרשים יוצאים לכאן ולכאן שתי אמות ומחצה לכל רוח וראשי קרשים של עגלה זו מגיעין לראשי קרשים של זו שבגלה שהרי חמש אמות היו בין עגלה לעגלה כדלקמן[ז] ורחב עגלה חמש אמות אחלו שתי אמות ומחצה ובין הדפנות והאופנים ועובי האופנים שתי אמות ומחצה וי' אמות אורך הקרש וכשאורכה נתון על דופני עגלה לרחבה נמצאו ג' אמות ומחצה בולטין מכל לד ונמצא ריוח שבין ג' העגלות מקורה בראשי קרשים: **ולדיהן.** ריוח שבין דופן עגלה לאופן ועובי האופן: **כי קאמר רב.** תחתיהן דה"ר: **בדראתא.** בריוח שבין שורות הסדר שהיה סודר קרש על קרש סדר אחד ומניחו ריוח וסודר סדר אחר ומניחו ריוח: **ה' אמות.** כדלקמן[ז]: **כמה מוחיב.** כמה קרשים יכול להוסיף על אורך דופנותיה תגלא ומו לא ומחזיקות ד' אמות ואלי פש ליה ריוח פגגא דאמתא: **שדי ליה מר ציני וציני.** כשאתה מחלק לריוח שבין הקרשים אין בכל ריוח אלא רביע אמה דהוא טפח ומחצה דה"ל לבוד והיינו מקורה: **אחודן מנח להו.** לאיכא רווחא טפי: **סומכא.** עוני: **אמתא.** דלמשני לקמן עוניין אמה: **כמה מוחיב.** כמה קרשים הוא מסדר: **ארבעה.** דעל כרחין כל מה שיכול לסדר על פני אורך העגלה הוא מסדר ואינו מגביה להוסיף זו על זו שהרי י"ב קרשים היו לעגלה אחת שמ"ח קרשים היו כ' קרשים לגפון ועשרים לדרום ושם למערב ושניים למקלוטות וכיון דרחבן אמה ואלי ומוסב חודן קלר אם אתה מסדר זו על זו הרבה הן ונופלות הלכך כמה הוא מוחיב ארבע דאמשה בחמשה לא יתבי דאי אפשר לדחקן וגלמלא להוסיף ה' בתוך ה' אמות ועוד מפני בליטות הטבעות: **כי שדי מר ציני וציני.** לחלקה לאמה זו ג' רווחים שבין ארבע קרשים כלבוד דמי שאין כאן ריוח אלא שני טפחים: **הניחא.** הא דאמרת שהריוח הזה רשות הרבים הוא למ"ד שעובי הקרשים כלה והולך עד כאצבע איכא למימר דאיכא רווחא טפי בין ד' קרשים: **אלא למ"ד הו.** פלוגתא לקמן בשמעתין[ח]: **אמר רב הכנא באטבעי.** בריוח שבין לדי הקרשים שהטבעות קבועות בהם קאמר רב דהוי רשות הרבים כלומר אי אפשר לסדר בה ארבע קרשים דלקאמרת לפי שהטבעות קבועין בקרשים דלכתיב (שמות כו) ואת הטבעותיהם תעשה זהב שהיה תוחב הבריחים לתוכן לפי שהן גבוהות וכשיושבות על האדנים שאינם אלא אמה מנענעות לפנים או לאחור אלא שהבריחים מחברים את כולם והבריח התיכון מחבר כל ג' הרוחות ומחזיקין זה את זה ואותן הטבעות זקופין היו ולא שוכבין והיו רחבין ואי אפשר להן לעמוד זה בגובה ריוח לפיכך מושיב שתים זו אצל זו בראש העגלה האחת ופונה לד הטבעות של מיצוה לחוץ ושל פנימית לפנים ואין צריך להניח ריוח ביניהן וכן בראש העגלה השני וכל[ו] אחת הריוח באמצע בין לדי הטבעות כך פירשו רבותי וכך היו גורסין אמר רב הכנא באטבעי הטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה ועגלה גופה מקורה הואי אמר שמואל בימדות ומפרש אטבעי הטבעי כמו טבעי ופרכינן הכי רווחא דאטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה דכפריסיות והתימה לדיהן וציניהן רשות הרבים אלא אחתיהן רשות הרבים הא עגלה מקורה הואי דקא סלקא דעתך שהיו עשויות כעלייה מלמטה כאותן שלנו שטוענין בהן חול ועפר לבנין: אמר

הניחא למ"ד קרשים מלמטה עובין אמה וכלין והולכין עד **כאצבע.** הקשה הרב פור"ת ולדידיה מי ניחא והלא כיון שהולכין וכלין עד כאצבע יכולין לסדר שם קרשים אז יותר שיתמו חודו של זה כנגד עביו של זה[א] ויחזיקו שם קרשים שלא אמות ושלא אצבעות ושאמרו י"א עטפיה לאויר וכי שדית להו ביני וציני כלבוד דמי ומיהרי דגגאי הוא להשיס לד העב העומד סמוך לקרקע אלא הקצר שהיה למעלה מקום שהיעיות פרוסות עליהן ודמי להא דאמרינן מעלין בקדש ואין מורידין ור"ת תירץ דכמו שהיו פורקין אותן מן המשכן כך היו מניחים על העגלה שהיתה אלא דופן המשכן כי כך היו עושין בלא טורח אבל להופכן היה טורח גדול ורבינו יצחק אומר דשמא[ב] מחליין ולמעלה היו כלין והולכין והשתא אי אפשר לסדר יותר וא"ת מגלן דילפינן ממה שאינו מקורה גילף מן המקורה שבו ויהא המעביר ד' אמות ברשות הרבים מקורה מייב וי"ל דמן האויר יש לנו ללמוד שדומה יותר רשות הרבים ור"י אומר דמהכא לא ילפינן רשות הרבים אלא ממחנה לויה כדאמר לעיל ומהכא לא ילפינן אלא שיעור רשות הרבים דהוי י"ו אמות ומכל מקום אי לאו דתתחיהן וציניהן ולדיהן רשות הרבים לא הוה ילפינן מיניהו שיעור דה"ר:

אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה עגלה מקורה היא. פירש רש"י דסלקא דעתך שהעגלה היתה מקורה[ג] ותימה למה היה סבר לומר כן ועוד דבכל הספרים גרסינן אטבעי היכא מנח להו אגבא דעגלה[ד] מה לו להחזיר אטבעי בהן אתקפתא לא הוה ליה למימר אלא הא עגלה מקורה היא ועוד דגרסינן לעיל בדראתא[ה] ובכל הספרים גרסי' בדלא תתא ולפי גירסתם נמי אין הלשון משמע בין הטורות כמו שפיר' ונראה לר"ת כמו שפי' ר"ת בדלא תתא פי' בשורה לאשורה[ו] שעדיין לא הגיח על העגלה אלא קרשים התחתיים בלבד שאינה מקורה כולה שם ריוח בין הטורות כדמפרש וחזיל אבל כשמסדר שורה שניה ושלישית[ז] נתתם האויר שבין הטורות שאלא היו יכולים להיות מכוונים ולהשימן זה על זה בשוה ממש אלא כל אחד היה בולט לחוץ עד שנתפס כל האויר כמו בגאיה על גבי לבינה ופריך אורכה דעגלה כמה הוי כו' כלומר אפילו בשורה לאשורה לא היה מתחיהן רשות הרבים כדמפרש ומאזל ומשני אמר רב כהנא באטבעי אע"ג דלא קאמר אלא הדר ביה[ח] דולדי כשיס קרשים על העגלה אפילו דרא תתאה לא הוו רשות הרבים תתחיהן[ט] אלא כי קאמר[י] דהוי רשות הרבים באטבעי שאין על העגלה אלא אטבעי גרידא פי' אטבעי שני עציס[א] נקוביס בשני לאשיהן נקוביין כעין טבעות לכך קרי להו אטבעי ותוחבין אותן על הקונדיסין העומדין בשני לדי העגלה לרחבה לפניה ולאחריה כדי שלא יפלו הקרשים ולפי שלא מזכר אמורא לעיל אין דרך הש"ס לומר אלא ופריך אטבעי היכא מנחת להו אגבא דעגלה פירוש אחר שנתנו הקרשים על העגלה ותתין עליהן אטבעי טבעות ומסגרות כדפרישית לפניה ולאחריה כדי שיתחזו הקרשים[ב] ואז כבר עגלה מקורה היא[ג] ולא גרסינן עגלה גופא[ד] אלא עגלה מקורה היא ומשני אמר שמואל ביתידות פירוש אטבעי דקאמר רב כהנא לא אותן עציס נקוביס המשיתין לאחר העגלה[ט] כדפי' אלא ביתידות פירוש שני עציס ארוכיס שכמו כן נוקבין אותן בשני לאשיהן ונותנין על הקונדיסין לאורך העגלה[ט] ועל אותן עציס נותנין הקרשים כדי שיהו גבוהיס למעלה מן האופנים ושעויין כמו אטבעי של רוחב העגלה שלאחר הטעינה[י] ולפי ששמואל אינו כ"א מפרש דברי רב כהנא לא קאמר אלא אבל ר"ת מפרש דהכל ביה משיניא דרב כהנא ואין נראה מלא קאמר אלא ועוד איאך היה טועה רב כהנא דהא אין רגילות להניח אטבעי עד לאחר טעינה: לל

הנקראים אטבי כמין מסגרות, ונמצאו העצים העומדין בארבעת מקצועי העגלה כמין קירות מחזיקין הקרשים שלא ישמטו לא לארכן ולא לרחבן, והן כמין מסגרות שסוגרין בעד צד, ואילמלא האטבי היו הקרשים רוחין העצים ונופלין. ויש מי שערשין אטבי הללו מן הברזל כענין שפרשנו. ויכין שפירש רב כהנא באטבי, הקשו עליו וכי תמצא עגלה מגולה ואטבי עליה, והלא אטבי לא נעשו אלא להנתן על גבי עגלה טעונה ובעת שהיא טעונה מקורה היא. ונדחה רב כהנא.

יב א מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה ח סמג לאוין סה טוש"ע ס"ש סי' שמה סעיף ז ויח:

מוסף רש"י

לפי שאינו דומה לדגלי מדבר. וכל מלאכות דבשבת במשכן גמרי, מדנקמהכה פרכת שבת לפרכת משכן טויקבל (לעיל ה.).

מוסף תוספות

א. והכי ניחא טפי מלהגביה הקרשים זה על גב זה. תוס' הרא"ש. ב. מה שהיו הולכין וכלין עד כאצבע לא היו מתחילין מלמטה לקצר אלא. תוס' הרא"ש. [ועי' מהר"ם]. ג. מתחתיה. תוס' הרא"ש. ד. ולפירושו. תוס' הרא"ש. ה. [ו]לא משמע כפירושו שפי' אויר שבין השורות. תוס' הרא"ש. ו. כל זמן. תוס' הרא"ש. ז. זה על גב זה. תוס' הרא"ש. ח. ממה דאוקי לה בזמן שיש קרשים על העגלה. תוס' הרא"ש. ט. [ד]לעולם אפותיין מנח להו וליכא רווחא כלל. שיטה להר"ן. י. רב. תוס' הרא"ש. יא. ארוכים שמשימין על העגלה. תוס' הרא"ש. יב. שלא יגדנד אגה ואגה. תוס' הרא"ש. יג. בקרשים שעליה. תוס' הרא"ש. יד. מקורה היא. תוס' הרא"ש. טו. לאחר שהיא טענה. תוס' הרא"ש. טז. שנוגעים שני קונדסים בתוכה שנים מזה ושנים מזה ותוחבין אותן העצים ונוגעים אותן הקונדסים, ואח"כ מביאים שתי עצים ארוכים ותוחבים בקונדסים לרוחב העגלה, והיינו קודם שהיא טענה. תוס' הרא"ש. יז. ואין העגלה מכוסה בנסרים, ובשעת עמידת האטבי שהעגלה מכוסה קצת אמר רב תחתיהם רשות הרבים, וזה פי' הנכון דשמואל לא בא לסתור דברי רב (הונא) [כהנא]. ריעב"ש.

רבינו חננאל (המשך)

כגון מלבנות המטה, והאמצע מגולה. ומניחין באמצעה לרחבה קורה יוצאה חוץ לעגלה ב' אמות ומחצה מזה הצד, וב' אמות ומחצה מן הצד האחר, ומכניסין האופנים בראשי הקורה היוצאות חוץ לעגלה, ומטעינין ע"ג העגלה הקרשים תחתיים שניים ושלישים, ועוד בארבעת מקצועי העגלה ד' עצים ארוכים קבועים ועומדים כמין קינופי המטה וראשיהן משופנין. ואחרי שמטעינין העגלה מביאין ד' קרשים רחבין כשיעור טפחים ונקראין אטבי, שנים מהן ארוכים כאורך העגלה וב' מהן ארוכין כשיעור רוחב העגלה, נקובים כל אחד נקב בראשו, ב' נקבים בכל אחד ואחד. ומכניס אלו הקרשים נקביהם בראשי העצים העומדים כמין קינופי הארוכין לאורך העגלה והקצרים לרוחב העגלה. ונמצאו אלו העצים

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות